

УДК 027.7(477.61)

ОСОБЛИВОСТІ СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ БІБЛІОТЕКАРЯМИ ТА СТУДЕНТАМИ В ЕВАКУЙОВАНОМУ ВНЗ

(на прикладі наукової бібліотеки ДЗ „Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка”)

Починкова Марія Миколаївна, в.о. директора
наукової бібліотеки ДЗ „Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка”

***Анотація:** У статті розкриті особливості співробітництва між бібліотекарями та студентами в евакуйованому ВНЗ; представлено традиційні та новітні види і форми роботи зі студентами.*

***Ключові слова:** бібліотекар, студент, співробітництво.*

Зміни, що відбуваються в суспільстві під впливом інформаційних технологій, не обходять і бібліотеки, зокрема наукові, і вимагають зміни філософії роботи, пошуку нових підходів у роботі бібліотекаря.

Як справедливо зазначають С. Цимбалюк та М. Кочур, „Гуманізація в освіті дає змогу побудувати нові відносини між учасниками навчального процесу, змінити формальні стосунки на конструктивні, навчити нестандартному мисленню, відповідальному ставленню до дорученої справи, виокремити та розвинути особистість індивідуальним підходом, дати змогу молодій людині виявити та розкрити всі свої здібності у професійному плані” [1].

Одним з важливих напрямків роботи наукової бібліотеки є організація обслуговування користувачів. У науковій бібліотеці університету більша частина користувачів – це студенти вишу, а тому співробітництво між бібліотекарями та студентами є значним шаром у роботі бібліотеки і потребує неабиякої уваги як з боку керівництва університету, бібліотеки, працівників бібліотеки, органів студентського самоврядування, самих студентів.

Основними напрямками роботи з обслуговування є:

- забезпечення літературою відповідно до навчальних планів;
- якісне та оперативне задоволення запитів користувачів на наукову, навчальну та допоміжну літературу;
- надання пропозицій щодо формування книжкового фонду навчальної, наукової та художньої літератури;
- довідково-інформаційне обслуговування;
- робота з боржниками;
- співпраця з іншими підрозділами університету;
- культурно-просвітницька робота.

Як відомо, ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” з жовтня 2014 р. офіційно евакуйований до м. Старобільськ, де вже третій рік здійснює свою діяльність. На жаль, під час евакуації було втрачено універсальний книжковий фонд, сучасне технічне забезпечення, персонал бібліотеки. Свою роботу наукова бібліотека почала відновлювати на базі читального залу Старобільського факультету.

Провідним завданням перед співробітниками НБ стало відновлення традиційних форм співробітництва та пошук нових.

Важливим кроком щодо співробітництва між бібліотекарями та студентами стало надання послуг як в традиційному форматі, так і через мережу Інтернет.

Одним з таких засобів є сайт НБ (<http://libr.luguniv.edu.ua/>), на якому представлено довідкову та іншу інформацію про роботу бібліотеки та її ресурси.

Для зручності своїх користувачів через сайт розкрито й популяризовано фонд, надано доступ до повнотекстових інформаційних ресурсів, надано бібліографічні довідки за допомогою сервісів віртуальної довідки та зворотного зв'язку, он-лайн консультації, представлено інформацію про нові надходження та заходи, проведено віртуальні виставки.

Для популяризації бібліотечного фонду та на допомогу студентам та викладачам, створено ряд розділів: „Інформація про бібліотеку”, „Електронний каталог”, „Користувачам”, „Віртуальні виставки”, „Віртуальна довідка”, „Інформаційні ресурси”, „Нові надходження”, „Корисні посилання” та ін.

Через сайт бібліотеки реалізується віртуальний сервіс віддалених користувачів. Зокрема, це „віртуальна довідка” – надання довідкової інформації в дистанційному режимі через Інтернет на разовий запит користувача. В основному послугою користувалися викладачі та студенти університету, зрідка – сторонні користувачі. Найактуальніші звертання через службу віртуальної довідки: визначення індексів ББК та УДК.

На сайті наукової бібліотеки користувачі мають змогу здійснювати інформаційний пошук в електронному каталозі, повнотекстових базах даних, користуватися сервісами „Віртуальна виставка”, „Нові надходження” тощо. Інформація про послуги бібліотеки вчасно подається на сайт, виставляються списки нових надходжень, віртуальні виставки до ювілеїв та пам'ятних дат, власні електронні ресурси бібліотеки та інша цікава і корисна інформація для викладачів, науковців та студентів. Бібліотека постійно проводить роботу з удосконалення власної web-сторінки.

Крім того, на допомогу студентам створено сторінки в соціальних мережах, зокрема Facebook.

На сайті та в соціальних мережах представлено конкурси, проведення яких є ще однією формою співробітництва стало проведення конкурсу на кращий плакат „Я люблю книгу”, з метою популяризації книги та читання. Такий вид співпраці підвищував інтерес до книги та читання, викликав зацікавленість, виховував повагу до роботи бібліотекаря.

Значний відгук отримав конкурс „Бібліотека шукає таланти”, де студенти представляли власні художні твори різних жанрів. Треба наголосити, що участь у конкурсі взяли не тільки студенти, а їх батьки та діти.

З використанням новітніх технологій здійснюються всі форми інформаційної роботи: масової, групової, індивідуальної. Крім того, залишаються і традиційні форми роботи.

Новою формою співробітництва стала екскурсія для студентів-першокурсників „Бібліотека відкриває свої таємниці”, під час якої студенти відвідали книгосховище, отримали інформацію щодо принципів розстановки книг, були продемонстровані унікальні екземпляри книг, коротко представлено процес виготовлення читацьких квитків та ін. Під час екскурсії використовувалися елементи як теоретичного, так і практичного характеру, індивідуальні й групові бесіди, консультації, зокрема з методики пошуку документів в ЕК та питань бібліографічного опису документів. Активну участь у цій екскурсії вдруге взяли вже студенти-першокурсники, викладачі, і студенти старших курсів. Така форма роботи сприяє кращому порозумінню між бібліотекарями та студентами, більш поважному ставленню до фонду бібліотеки.

Одним із завдань співпраці між бібліотекарями і студентами є активізація читацької діяльності, цьому сприяли різноманітні заходи, що проводилися бібліотекою протягом навчального року. Особливу увагу бібліотекарі постійно приділяють роботі зі студентами-першокурсниками. Стовідсоткове охоплення бібліотекою першого курсу було досягнуто постійною роботою з директоратами

/деканатами, старостами студентських груп. На сайті бібліотеки було представлено лекції „Бібліотека та її довідковий апарат” та „Бібліографічний опис. Правила оформлення списків літератури до наукових праць”, які допомагають студентам зорієнтуватися в бібліотечному світі. Усі студенти 1-го курсу були забезпечені навчально-методичним блоком з усіх дисциплін, що вивчаються на курсі: підручник, навчальний посібник або практикум, методичні вказівки.

Велика увага в бібліотеці приділялась масовому інформуванню, що, у свою чергу, є також однією з форм співпраці між бібліотекарями та студентами. З метою інформування студентів про нові надходження до фонду бібліотеки, регулярно проводяться інформаційні огляди в студентських групах на різних факультетах та інститутах університету.

Отже, співробітництво між бібліотекарями наукової бібліотеки евакуйованого вишу відіграє неабияку роль у науковому, навчальному та суспільному житті університету. Воно відбувається за допомогою традиційних і новітніх засобів, зокрема, проведення екскурсій, заходів наукового спрямування та розважальних заходів, використання інтернет-мережі, соціальних груп та ін. Однак, успішне використання цих форм не дозволяє зупинятися на досягнутому, а вимагає пошуку нових, що відповідатимуть вимогам часу.

Список використаних джерел інформації:

1. Цимбалюк С. Я. Бібліотека як „третє місце” / С. Я. Цимбалюк, М. І. Кочур [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/10128/2/Tsymbaluk_Kochur.pdf.

- Назва з екрану.

**ОСОБЕННОСТИ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ БИБЛИОТЕКАРЯМИ И
СТУДЕНТАМИ В ЭВАКУИРОВАННОМ ВУЗЕ (на примере научной
библиотеки ГУ «Луганский национальный университет
имени Тараса Шевченко»)**

Починкова М. Н., и. о. директора научной библиотеки ГУ «Луганский национальный университет имени Тараса Шевченко»

Аннотация: В статье представлено исследование об особенностях организации работы научной библиотеки учебного заведения в условиях эвакуации, специфика работы с фондом, организация и обслуживание пользователей, библиографическая и информационная деятельность, культурно-просветительская деятельность, научно-методическая работа библиотеки.

Ключевые слова: библиотека, эвакуация, высшее учебное заведение.

**FEATURES OF COOPERATION BETWEEN LIBRARIANS AND STUDENTS
IN THE EVACUATED UNIVERSITY (by the example of the scientific library of
the Luhansk Taras Shevchenko national university)**

Pochinkova M. M., director of the Scientific Library.

Annotation: The article deals with presents features of collaboration between librarians and students at the evacuated university; traditional and new types and forms of work with students are described.

Keywords: librarian, student cooperation, higher institution.

